

26 juni 2019

nummer 114

Geachte heer/mevrouw ,

Hierbij ontvangt u de IVM Caring Capital nieuwsbrief voor juni 2019. Deze maand vragen we uw aandacht voor de volgende onderwerpen:

- Het dilemma van de centrale banken
De Caring Capital View van juni, door Hans Molenaar, CIO.
- Finner geeft IVM Caring Capital maximale 5 sterren
- Na 12 jaar vrij van hoofdelijke aansprakelijkheid
- Somber nieuws van het klimaatfront
- Ex-schoonzoon hoeft lening niet tussentijds af te lossen
- Plastic steeds groter probleem, ook voor mensen
- In 2040 eet nog maar 40% van de mensheid echt vlees
- Vaste rubriek: *De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van IVM Caring Capital:*
SDG 4. Goed onderwijs voor iedereen

We hopen en vertrouwen erop dat de informatie in deze artikelen voor u nuttig is en wensen u veel plezier bij het lezen.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van IVM Caring Capital

Ilco Snoey Kiewit, *Chief Commercial Officer*

Hans Molenaar, *Chief Investment Officer*

Hans Volberda, *Chief Executive Officer*

CARING CAPITAL VIEW

Hans Molenaar, CIO IVM Caring Capital

Tijdens en na de kredietcrisis hebben centrale banken een heel actieve rol gespeeld in het voorkomen van een nog diepere recessie en het bereiken van economisch herstel na afloop van de crisis. Zij hebben maatregelen genomen om banken en verzekeraars overeind te houden en om de groei en inflatie te stimuleren. De belangrijkste daarvan was het massaal opkopen van leningen. Dit gebeurde door de geldpers aan te zetten, een beleid dat bekend staat als monetaire stimulering. Wat opvalt is dat alle belangrijke centrale banken (FED, ECB en BoJ) voor dit beleid kozen. Dat roept de vraag op: is dit beleid succesvol?

Hardnekkig lage inflatie

Kijken we alleen naar de inflatie, dan is het antwoord 'nee'. Ondanks ongekende monetaire stimulansen is zowel de reële inflatie als de verwachte inflatie laag. De grafiek hieronder geeft voor de VS en de EU aan welk inflatieniveau de markten verwachten.

De grafiek laat zien dat de inflatieverwachtingen op een historisch

dieptepunt zijn, ondanks enorme monetaire stimulering in de afgelopen jaren. Wat betreft de inflatie kunnen we dus concluderen dat de centrale banken tegen een touw aan het duwen zijn. De centrale bank die het hardst geduwd heeft, de Bank of Japan, heeft er het minste succes mee geboekt.

Groei gestimuleerd

Bekijk je het echter vanuit het perspectief van de economische groei, dan wordt 't een veel positiever verhaal. Na de kredietcrisis zijn het de centrale banken geweest, die door de monetaire stimulering de wereldeconomie uit het slop hebben gehaald. Eigenlijk hadden de overheden dit moeten doen, met fiscaal stimuleringsbeleid. Die waren hiertoe echter niet bereid (met name Duitsland) of in staat, omdat ze al hoge schulden hadden. Veel politici vonden het wel prettig dat de centrale banken het voortouw namen, want monetaire stimulering is 'the easy way out' vergeleken bij fiscale stimulering. Die leidt namelijk weer tot hogere overheidsschulden, waarna er weer bezuinigingen of belastingverhogingen nodig zijn om de tekorten terug te dringen. De ECB heeft officieel maar één doelstelling: de inflatie zo dicht mogelijk onder de 2% houden. Zo beschouwd heeft de ECB zijn doel niet gehaald. Maar de ECB heeft (zo goed als zeker) wél de Euro gered en met name banken in Zuid-Europa geholpen de crisis te overleven. We weten niet hoe serieus die crisis was geworden, als de ECB niets had gedaan. Waarschijnlijk moeten we blij zijn, dat we dat nooit te weten zijn gekomen. De FED heeft naast een inflatiedoelstelling ook tot taak stabiele economische groei te realiseren. De FED is zo bezien dus wel gedeeltelijk succesvol geweest.

Ingeprijsd

Door de afnemende economische groei krijgen we steeds meer signalen dat zowel de FED als de ECB nieuwe stimuleringsmaatregelen overwegen. Dat zien we ook duidelijk terug in de obligatiemarkten, waar de rente weer is gedaald. De markten hebben inmiddels drie renteverlagingen door de FED ingeprijsd. De vraag is echter of we door nog harder tegen het touw te duwen alsnog meer inflatie krijgen. Dat is tot nu toe niet gelukt, dus moeten we ons afvragen of en waarom het nu wél zou gaan werken. Kijken we naar de huidige economische stand van zaken, dan is nieuwe of verdere stimulering helemaal niet nodig. Wereldwijd is de werkloosheid heel laag. In veel landen (VS, Japan, China en Noord-Europa) is eerder sprake van schaarste op de arbeidsmarkt dan van een groot aantal werkzoekenden die geen baan kunnen vinden. Weliswaar is de economische groei in de ontwikkelde economieën niet hoog, maar gezien de demografische ontwikkelingen is de huidige groei van 1% tot 1,5% passend, want in overeenstemming met de potentiële groei. Dus waarom zouden centrale banken nieuwe stimuleringsmaatregelen moeten nemen?

Waarom opnieuw stimuleren?

Daar is een aantal redenen voor aan te voeren. Ten eerste is er angst voor deflatie bij de centrale bankiers. Deflatie zou het hen nóg moeilijker

maken om effectief beleid te voeren voor het behalen van hun inflatiedoelstelling. Een nog lagere (negatieve) rente leidt er niet toe dat mensen minder gaan sparen en meer gaan besteden: ze gaan juist nóg harder sparen. Ten tweede zijn er politieke ontwikkelingen die de centrale banken zorgen baren. De toegenomen handelsspanningen en de afnemende internationale handel zijn een groot risico voor de wereldwijde economische groei. Via monetaire stimulering willen centrale banken het negatieve effect daarvan compenseren. In Europa komt daar voor de ECB nog het argument bij dat er nog steeds banken zijn die niet of moeilijk aan funding kunnen komen zonder de ECB. Dit geldt weliswaar steeds minder voor banken in Spanje en Portugal, maar nog wel voor banken in Italië en Griekenland. Met dit beleid worden bedrijven/banken met veel schulden dus overeind gehouden. Dat verkleint het risico op een nieuwe crisis, maar gaat ten koste van de spaarders. Bedenk hierbij dat onze Nederlandse pensioenfondsen juist zeer grote spaarders zijn. De FED zit met nog een ander dilemma. Zij zien in het beleid van Trump een bedreiging voor de economische groei in de VS. Zwakt deze af, dan kunnen zij dit tegengaan door de rente te verlagen. Maar daarmee geven ze Trump een vrijbrief om zijn beleid voort te zetten: als zijn steeds hogere importtarieven de Amerikaanse groei onder druk zetten, schiet de FED hem wel te hulp met nieuwe renteverlagingen, is het idee.

Helikoptergeld

Een laatste reden voor nieuwe stimuleringen kan zijn dat er in de politiek inmiddels stemmen opgaan om de geldpers aan te zetten en geld uit te delen aan de bevolking. De term 'helikoptergeld' is inmiddels al ingeruild voor de 'wetenschappelijke' term Modern Monetary Theory. Voor centrale bankiers is dit een zeer risicovolle ontwikkeling. Door pro-actief te stimuleren hopen ze zelf de touwtjes in handen te houden en de voorstanders van helikoptergeld de wind uit de zeilen te nemen. Al met al lijkt het erop dat de centrale banken verder willen gaan met stimulerend monetair beleid, omdat ze geen betere oplossing hebben. Dit betekent dus nog heel lang een lage rente. Zo lang als de inflatie laag blijft en de economie langzaam blijft groeien zullen de meeste mensen hierover tevreden zijn, behalve dan de grote spaarders. Voor de lange termijn lijkt het echter noodzakelijk dat de centrale banken met nieuwe theoretische concepten komen. Die zullen niet hals over kop worden ingevoerd. Nieuw economisch beleid kun je nu eenmaal niet eerst in het laboratorium testen om te kijken of het werkt. Het testen zal in de echte wereld moeten gebeuren, wat natuurlijk weer nieuwe risico's met zich meebrengt.

Beleid

De economische groei is aan het afzwakken en de kans op een recessie volgend jaar neemt toe. Maar op basis van fundamentele economische ontwikkelingen zijn wij niet heel somber over de economische groei dit en volgend jaar. Ons basisscenario is dat de wereldeconomie weliswaar beperkt, maar wel consistent blijft groeien. De politieke onzekerheid is echter op dit moment enorm groot. Het handelsconflict tussen China en

de VS is verder geëscaleerd, de spanningen in de Perzische golf nemen toe en ook de kans op een harde of no-deal Brexit loopt weer op. Centrale banken hebben aangegeven dat, als de economie verzwakt, zij de rente zullen verlagen. De vraag is hoe effectief dat zal zijn. Bovendien hebben de financiële markten deze verlagingen al ingeprijsd. Vanwege de grote onzekerheden handhaven wij onze onderwogen positie in aandelen.

Het performanceoverzicht van de modelportefeuille kunt u vinden op onze website:

www.ivmcaringcapital.nl.

© IVM Caring Capital 2019. Niets uit dit document mag worden gekopieerd of verspreid zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

[Naar boven](#)

Finner geeft IVM Caring Capital maximale 5 sterren

Finner, de onafhankelijke vergelijker van financiële dienstverleners en producten, kwam afgelopen maand met een beoordeling van IVM Caring Capital. Op grond hiervan mag IVM Caring Capital het komende jaar de maximale score van 5 sterren voeren. Finner baseert deze score op een waardering van vier afzonderlijke aspecten, namelijk organisatie, kosten, beleggingsbeleid en risicobeleid. In het Finner beoordelingsrapport 2019 waren dit de deelscores voor IVM Caring Capital:

Organisatie:	17/20	*****
Kostenbeleid:	15/20	****
Beleggingsbeleid:	18/20	*****
Risicobeleid:	18/20	*****
Totale score:	17/20	*****

v/h Beleggingsmatch

Finner is voortgekomen uit Beleggingsmatch, het grootste vergelijkingsplatform voor particuliere beleggers op zoek naar een geschikte vermogensbeheerder of broker. In het kader van een verdere uitbreiding van de dienstverlening kozen de oprichters in maart van dit jaar voor de nieuwe naam Finner, een samentrekking van 'Financial Winner'. Naast het vergelijken en beoordelen van vermogensbeheerders en brokers biedt Finner particuliere beleggers nu ook assistentie bij het plannen van hun persoonlijke beleggingsbeleid. Verder is het werkterrein uitgebreid naar de pensioen- en spaarmarkt. Finner heeft geen banden met welke financiële dienstenaanbieder dan ook en opereert dus volstrekt onafhankelijk. De inkomsten van Finner bestaan uit de (bescheiden) contributies van particuliere beleggers. Daarnaast ontvangt Finner van alle vermogensbeheerders, brokers enzovoort een eenmalige, voor iedereen gelijke contactvergoeding. Finner heeft er dus geen belang bij om welke aangesloten aanbieder dan ook voor te trekken. De beoordelingen en adviezen van Finner zijn daarom volstrekt neutraal en onpartijdig. Om die reden wordt Finner ook aanbevolen door VEB (Vereniging van Effectenbezitters) en de Consumentenbond.

Bronnen: intern, finner.nl, iexprofs.nl

[Naar boven](#)

Na 12 jaar vrij van hoofdelijke aansprakelijkheid

Tot welke vervelende situaties hoofdelijke aansprakelijkheid bij hypotheek kan leiden wordt goed geïllustreerd door deze zaak, die vorige maand speelde voor de Rechtbank Rotterdam. Het ging om een man en een vrouw die meer dan 12 jaar geleden kortstondig hadden samengewoond in een woning die uitsluitend eigendom is van de man. De hypotheek voor aankoop van de woning was echter in 2006 gezamenlijk afgesloten, waardoor de vrouw nog steeds hoofdelijk aansprakelijk is voor de hypotheekschuld. Zelfs als hij zou willen kan de man haar niet helpen ontslagen te worden van deze verplichting, omdat zijn inkomen te laag is om de hypotheek alleen op zijn naam te krijgen. De vrouw heeft inmiddels een gezin en wil samen met haar nieuwe partner een woning kopen. Maar doordat zij nog steeds hoofdelijk aansprakelijk is voor de woning van haar ex uit een ver verleden, kan zij noch alleen, noch samen met haar nieuwe partner, een hypotheeklening krijgen. Zij stapt naar de rechter met de eis dat haar vroegere vriend er op korte termijn voor zorgt dat zij wordt ontslagen uit haar hypotheekverplichtingen. Zelfs als dat zou betekenen dat de man zijn woning moet verkopen.

Belangenafweging

De Rechtbank begint met de overweging dat het redelijk en billijk is dat beide partijen, als hoofdelijk schuldenaren én als gewezen partners, rekening moeten houden met elkaars belangen. Vervolgens begint de rechter met het wegen van die wederzijdse belangen. Het belang van de man is duidelijk: hij wil in zijn eigen huis blijven wonen, dus de status quo handhaven. Het is hem vooralsnog niet gelukt de hypotheek uitsluitend op zijn naam te krijgen. Mede door zijn lage inkomen en vermogen is het onwaarschijnlijk dat hij na verkoop een gelijkwaardig alternatief zal vinden – nog afgezien van de vraag of hij een nieuwe hypotheek kan krijgen. Inbreuk op zijn eigendomsrecht is alleen onder bijzondere omstandigheden gerechtvaardigd. Om te bepalen of er van zo'n bijzondere omstandigheid sprake is, weegt de rechter vervolgens het belang van de vrouw. Zij wil heel graag met haar nieuwe gezin een nieuwe start maken en bijdragen aan de huisvesting daarvan. Kortstondig lenen van familie of vrienden ziet zij niet zitten. Maar voor een (aandeel in een) nieuwe hypotheek moet ze eerst van die hoofdelijke aansprakelijkheid af. Ja, daar had ze zelf voor gekozen, maar de affectieve relatie waarbinnen dit gebeurde was al meer dan 12 jaar voorbij. Tijd dat aan die situatie een eind komt, vindt ook de Rechtbank.

Ook al omdat de huidige woningmarkt de man een geschikte gelegenheid biedt om zijn huis met winst te verkopen.

Belang van de vrouw prevaleert

Die overwaarde had de man juist aangevoerd als argument om de situatie te laten voortduren: de vrouw zou daardoor geen financieel risico lopen, ook al bleef ze hoofdelijk aansprakelijk. Dat is de rechter echter niet met hem eens: er is geen garantie dat de huizenprijzen in de toekomst niet zullen dalen. Bovendien loopt de vrouw al risico. Door zijn lage inkomen is het niet ondenkbaar dat de man op een bepaald moment financieel in gebreke blijft, waarop de bank alsnog bij de vrouw kan aankloppen. Gelet op de lange periode die er is verstreken sinds de relatie, en de risico's en belemmeringen die de vrouw ervaart door de hoofdelijke aansprakelijkheid, acht de Rechtbank het 'naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar om de huidige situatie te laten voortduren'. Simpel gezegd: in dit geval gaat het belang van de vrouw boven dat van de man. Haar eis wordt toegewezen, de man moet meewerken aan een snel einde van de hoofdelijke aansprakelijkheid van de vrouw – zo nodig door zijn huis te verkopen. Dit vonnis komt overeen met een eerdere uitspraak van de Rechtbank Overijssel, in een soortgelijk geval in 2016. Toen was het de vrouw die werd 'bevolen mee te werken aan een verkoop en levering van de woning'. De motivatie van deze laatste uitspraak komt echter op veel punten overeen met het vonnis uit 2016.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning.

[Naar boven](#)

Somber nieuws van het klimaatfront

Deze maand verscheen het gezaghebbende jaarlijkse verslag van olieconcern BP over het energieverbruik in de wereld. Daaruit blijkt dat de wereldwijde vraag naar energie én de CO2-uitstoot in 2018 de grootste toename vertoonden in zeven jaar. Dit ondanks de afvlakking van de economische groei die vorig jaar al inzette. De samenstellers van het rapport wijten dit aan het steeds grilliger weer, dat de vraag naar energie en daarmee de vervuiling omhoog jaagt. Het jaar 2018 telde

zowel meer extreem koude dagen (verwarming) als extreem warme dagen (air-conditioning). Twee derde van de 2,9 procent groei van het energieverbruik kwam voor rekening van China, Indië en de VS. Alle Aziatische landen samen verbruikten in 2018 twee keer zoveel energie als Noord-Amerika. Sinds het begin van de Industriële Revolutie is de gemiddelde temperatuur op aarde al met 1° Celsius gestegen en het ziet ernaar uit dat deze tegen het eind van deze eeuw met minstens nog een graad zal stijgen. Dat lijkt misschien niet veel, maar betekent wél de snelste klimaatverandering sinds de laatste grote ijstijd, zo'n 10.000 jaar geleden.

Hawaiï en Alaska

Slecht nieuws kwam er vorige maand ook uit Hawaiï. Daar staat op 3.397 meter hoogte het Mauna Loa Observatorium, dat de CO₂-concentratie in de atmosfeer monitort. De laatste metingen kwamen neer op 415,39 ppm (deeltjes per miljoen), de hoogste concentratie in de geschiedenis van de mensheid. Dergelijke hoge CO₂-waarden kwamen voor het laatst voor 3 miljoen jaar geleden, toen er nog niet of nauwelijks sprake was van menselijke aanwezigheid. Overigens was de gemiddelde temperatuur op de Noordpool toen 15°C en was de zeespiegel 25 meter hoger dan nu. Deze maand bleek ook dat de permafrost in het Canadese Noordpoolgebied 70 jaar eerder dan verwacht was gaan smelten, als gevolg van een opeenvolging van ongewoon hete zomers. Onderzoekers van de Fairbanks Universiteit van Alaska constateerden in afgelegen gebieden dat de bovenste lagen van de gigantische ondergrondse ijsmassa's, die millennia lang bevroren waren geweest, nu door ontdooiing waren gedestabiliseerd. "Het is een indicatie dat het klimaat nu warmer is dan op enig moment in de afgelopen 5.000 of meer jaren", was de reactie van een teamlid.

Bronnen: bloomberg.com, duurzaamnieuws.nl, esrl.noaa.gov

[Naar boven](#)

Ex-schoonzoon hoeft lening niet tussentijds af te lossen

Hoe privé en zakelijke motieven door elkaar kunnen lopen blijkt uit deze zaak, waarin ook weer de 'maatstaven van redelijkheid en billijkheid' een

hoofddrol opeisen. Het ging om een vrouw die in 2009 een lening van 1 miljoen euro had verstrekt aan haar dochter en schoonzoon. In de notariële geldleningsakte was bepaald dat de hoofdsom gedurende 30 jaar niet opeisbaar zou zijn, tenzij de schuldenaar één van de bepalingen uit de leenovereenkomst niet binnen 8 dagen na ingebrekestelling alsnog zou nakomen. In 2014 liep de relatie tussen de dochter en de schoonzoon stuk. Laatstgenoemde was in hetzelfde jaar twee keer te laat met het overmaken van de verschuldigde rente: de eerste keer betaalde hij op de 11e dag na ingebrekestelling, de tweede keer pas op de 44e dag. Met een beroep op de hierboven genoemde bepaling in de akte had de vrouw de volledige leensom van haar ex-schoonzoon opgeëist. Bij de Rechtbank ving ze bot: haar eis werd afgewezen. Eind vorig jaar diende de zaak in hoger beroep voor het Gerechtshof Amsterdam.

Family first

Het Hof kijkt eerst naar de omstandigheden waaronder de lening tot stand kwam. De vrouw had het miljoen aan de dochter en schoonzoon geleend voor de aankoop van onroerend goed. Zij nam genoeg met slechts 1% rente, die -zo lang de relatie duurde- ook nog eens werd betaald van een veel ruimere schenking die dochter en partner van de vrouw ontvingen. Bij normaal nakomen van de geldleningsovereenkomst zou de hoofdsom pas opeisbaar zijn in 2039 en was de schoonzoon niet verplicht tussentijds af te lossen – ongeacht het verloop van zijn relatie met de dochter. Dat zou ook lastig zijn, omdat het geld deels was geïnvesteerd in onroerend goed waarop een bank het eerste hypotheekrecht had.

Nul op het rekest

Het Hof overweegt dat de familieverhoudingen een grote rol speelden bij het aangaan van de leenovereenkomst en de wederzijdse verplichtingen daarin. Het stelt vast dat er slechts twee keer gedurende een relatief korte periode sprake is geweest van achterstallige rentebetalingen. En het Hof verwierpt het argument van de vrouw dat de geldleningsovereenkomst een 'leemte' bevatte, die op grond van de aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid zodanig moest worden opgevuld, dat de lening opeisbaar is bij het eindigen van de relatie tussen de dochter en de schoonzoon. Hiertegenover stelt het Hof dat partijen de vrijheid hebben om af te spreken wat ze willen. Als ze daarbij 'vergeten' een bepaling op te nemen, levert dat niet automatisch een leemte op, die de rechter dan maar moet opvullen. Dit geldt zeker in deze zaak, omdat partijen de leenovereenkomst bij de notaris hebben laten vastleggen. Dan mag je van alle betrokkenen méér nauwkeurigheid en zorgvuldigheid verwachten dan bij een onderhandse lening. De voorgestelde 'aanvulling' zou bovendien té nadelig zijn geweest voor de ex-schoonzoon en dus een te grote inbreuk achteraf hebben betekend op de contractvrijheid van partijen bij het opstellen van de overeenkomst. Alles bij elkaar oordeelt het Hof dat het beroep van de vrouw op de bepaling uit de leenovereenkomst 'naar maatstaven van redelijkheid en

billijkheid' onaanvaardbaar is. Haar eis wordt verworpen, de ex-schoonzoon hoeft de lening niet tussentijds af te lossen.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning.

[Naar boven](#)

Plastic steeds groter probleem, ook voor mensen

Dat plastic in zeeën en oceanen een enorme bedreiging vormt voor zowel het milieu als de zeefauna is inmiddels algemeen bekend. Met name in de Middellandse Zee, aan alle kanten omgeven door land, is de situatie nijpend, zo blijkt uit een recent rapport van het Wereld Natuur Fonds. Veel plastic is afkomstig van de toeristische hotspots, maar ook de rivieren die uitmonden in de Middellandse Zee zorgen voor een continue aanvoer van plastic. Nogal wat mediterrane landen, het volkrijke Egypte voorop, doen niets aan recycling van plastic. Van de populaire vakantiebestemmingen is het gebied rondom de monding van de rivier de Ceyhan, in Turkije, het meest vervuild. Barcelona en Tel Aviv bezetten de plaatsen twee en drie. Volgens het rapport komt er elke minuut in totaal het equivalent van 34.000 petflessen aan plastic in de Middellandse Zee terecht. Wordt er niets tegen gedaan, dan zal de vervuiling in 2050 drie keer zo erg zijn, stelt het WNF.

Plastic in je lijf

Volgens een recente studie in *Environmental Science and Technology* krijgen ook mensen ongewild grote hoeveelheden plastic naar binnen: tenminste 50.000 microdeeltjes per jaar. Naar schatting eenzelfde hoeveelheid ademen we daarnaast nog eens in. Al deze deeltjes zijn afkomstig van desintegrerend plastic, bijvoorbeeld verpakkingsmateriaal. Een andere belangrijke bron zijn de plastic microvezels uit nylon en polyester kleding, die vrij komen in de was en via het afvalwater in het ecosysteem terecht komen. De genoemde cijfers zijn voorlopig, want

slechts gebaseerd op ongeveer 15% van ons gangbare eten en drinken. De reële cijfers zouden nog veel hoger kunnen uitvallen. Van de wél onderzochte producten is bekend dat mineraalwater in plastic flessen gemiddeld 22 maal zoveel microplastic bevat als kraanwater. Wat op korte en langere termijn de effecten zijn op onze gezondheid is nog onduidelijk. Tot de mogelijke risico's behoren de geleidelijke afgifte van toxische stoffen in ons lichaam. En sommige plasticdeeltjes zijn zo klein, dat ze kunnen binnendringen in menselijk weefsel, waar ze mogelijk immuunreacties veroorzaken.

Bronnen: ecowatch.com, nationgeographic.com, nos.nl, nrc.nl, theguardian.com

[Naar boven](#)

In 2040 eet nog maar 40% van de mensheid echt vlees

Volgens een recent rapport van A.T. Kearney, de internationaal actieve organisatie voor 'Strategy Consultancy', zal in 2040 rond de 60% van al het 'vlees' dat mensen over de hele wereld consumeren niet afkomstig zijn van dode dieren: 35% zal bestaan uit kweekvlees en 25% uit vegetarische alternatieven. Wereldwijd is de conventionele vleessector nu nog goed voor een jaaromzet van meer dan een biljoen dollar. Maar de miljarden dieren die daarvoor nodig zijn vormen een enorme aanslag op het milieu, de waterhuishouding en op schaarse (landbouw)grond. Vlees is een erg verkwistende manier van voedselproductie. Slachtvee is goed voor de consumptie van bijna de helft van alle op aarde verbouwde gewassen. Maar slechts 15% van de door de dieren ingenomen calorieën eindigt op het bord van de consument. Van de calorie-input die nodig is voor de productie van kweekvlees en plantaardige vleesvervangers blijft ongeveer 75% intact. A.T. Kearney baseert zijn prognose mede op de snel veranderende houding van de consument, die de grootschalige vleesproductie steeds meer ziet als een 'onnodig kwaad'. Een van de opstellers van het rapport vat het zo samen: "De verschuiving naar een

meer flexitarische, vegetarische of veganistische levensstijl is onmiskenbaar. Veel consumenten eten minder vlees, omdat ze meer nadenken over het milieu en het dierenwelzijn.” Inmiddels trokken de aanbieders van plantaardige vleesalternatieven al voor meer dan een miljard dollar aan investeringen aan.

Bronnen: theguardian.com, atkearney.com

[Naar boven](#)

SDG no. 4: Goed onderwijs voor iedereen

Vaste rubriek:

De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van IVM Caring Capital

Door Hans Molenaar, CIO IVM Caring Capital

In deze rubriek gaan we één voor één in op de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van IVM Caring Capital, die zijn ontleend aan de **Sustainable Development Goals** (SDG's) van de Verenigde Naties. Net als andere duurzame beleggers gebruikt IVM Caring Capital deze doelstellingen om inzicht te geven in het eigen duurzaamheidsbeleid en het waarom van de gemaakte keuzes. Per doelstelling laten we zien welke beleggingen in de portefeuille concreet bijdragen aan de SDG's – of leggen we uit waarom dit soms (nog) niet mogelijk is.

Zo vroeg mogelijk beginnen

De vierde doelstelling is *Kwaliteitsonderwijs*, met als praktische uitwerking: zorgen dat iedereen gelijke toegang heeft tot goed onderwijs en bevordert levenslang leren. Op het gebied van onderwijs is er de laatste jaren veel verbeterd, vooral voor vrouwen en meisjes. Op dit moment gaat 91 procent van de kinderen in ontwikkelingslanden naar de basisschool. Het aantal kinderen dat niet naar school gaat is ten opzichte van 2000 bijna gehalveerd: van 100 miljoen in 2000 naar 57 miljoen in 2015. Maar er valt nog veel winst te behalen. Vijftig procent van de kinderen in de basisschoolleeftijd die niet naar school gaan, wonen in conflictgebieden. En wereldwijd kunnen nog altijd 103 miljoen jongeren niet lezen of schrijven. Concreet komt deze doelstelling erop neer dat in 2030 alle meisjes en jongens op een vrije, betaalbare en kwalitatief bevredigende manier lager en middelbaar onderwijs kunnen volgen. Ook streven we ernaar dat alle meisjes en jongens in hun vroege kindertijd de mogelijkheid krijgen zich goed op de basisschool voor te bereiden, o.a. door goede zorg. Ook willen we in 2030 gelijke toegang garanderen voor vrouwen en mannen tot goed en betaalbaar academisch, technisch en (hoger) beroepsonderwijs.

Uitkijken naar een geschikt fonds

Voor deze doelstelling bleek het niet makkelijk om investeringswaardige bedrijven te vinden, die bijdragen aan het realiseren van deze doelstelling. Onderwijs wordt bijna altijd betaald uit publieke middelen. Daarom zijn er niet veel bedrijven actief in de sector. Maar omdat we deze doelstelling tóch heel belangrijk vinden, zijn we in gesprek geweest met een fondsenbeheerder die overwoog een educatiefonds op te richten. Helaas is dit tot nu toe niet van de grond gekomen, mede door de beperkte beleggingsmogelijkheden. IVM Caring Capital heeft echter duidelijk gemaakt zeker geïnteresseerd te zijn om in een dergelijk fonds te beleggen, op het moment dat er een concreet aanbod is.

[Naar boven](#)

Heeft u tips, vragen of opmerkingen laat het ons weten.

Telefoon +31 23 531 01 85 Bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur.

ivm **caring
capital**
verantwoord denken is vooruit denken

[Afmelden voor de nieuwsbrief](#)